ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

<u>ସି.ଆର୍.ଏଲ୍.ଆର୍.ଇ.ଭି. ସଂଖ୍ୟା 37/2021</u>

(ଏହା ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 397 ସହିତ ପଢାଯାଇଥିବା 401 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ)

କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ .... *ଆବେଦନକାରୀ*

-ବନାମ-

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ .... *ପ୍ରତିପକ୍ଷ*

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : *ମେସର୍ସ ପୀତାମ୍ବର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା,*

ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀ ସଂଗ୍ରାମ ଦାସ, ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗ

<u>ରାୟ</u>

ଶୁଣାଣି ତାରିଖ : 29.08.2023 | ରାୟର ତାରିଖ : 02.11.2023

<u>ଏ.କେ. ମହାପାତ୍ର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି</u>

1. ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1988 ର ଧାରା 13 (1) (d) ସହ ପଢା ଯାଉଥିବା ଧାରା 13(2) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆରୋପିତ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍ ବି ପି ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ପିଏସ୍ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 44 ତାରିଖ 30.06.2012 ଅନୁରୂପ ସିଟିଆର୍ ସଂଖ୍ୟା 26/2014ରେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 239 ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆବେଦନ ଉପରେ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ର ବିଜ୍ଞ ବିଶେଷ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ତା17.11.2020ରିଖର

ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନାର ସହିତ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 397 ସହ ପଢା ଯାଉଥିବା ଧାରା 401 ଅଧିନରେ ଉପରୋକ୍ତ ନାମିତ ଆବେଦନକାରୀ ବର୍ତମାନ ଆପରାଧିକ ସଂଶୋଧନ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

2. ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ପାଇଁ, ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ମୂଳକ ଛାଞ୍ଚ ସାରାଂଶରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟ ଏବଂ ପରିବହନ ବିଭାଗରେ ଯୁଗ୍ମ ସଚିବ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ଯିଏ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ, ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷମତାରେ, ନିଷ୍ଠାର ସହ ଏବଂ ଆନ୍ତରିକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲା ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବା ଜୀବନ ଦାଗ ବିହୀନ ରହିଛି । 30.06.2012ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ, ବିଚାର ସାରତଃ ଅଗ୍ରଗତି କରିନାହିଁ ଏବଂ ବିଚାର ସମାପ୍ତିରେ ଏପରି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବା କ୍ୟାରିୟର ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି । ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିବା ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ 09.03.2011 ରୁ 27.06.2011 ଅବଧି ପାଇଁ ବରଗାଁ ବ୍ଲକର ବି.ଡ଼ି.ଓ ଭାବରେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ମେସର୍ସ ବାବା ଧରସୁ ଟ୍ରେଡ଼ର୍ସ, ଉଜଳପୁର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ର ମାଲିକ ଯଥା, କୁନ୍ଦନ କୁମାର ଅଗ୍ରୱାଲଙ୍କ ଭିତିରି ସହଯୋଗରେ ଉପରୋକ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ 10,000 ବସ୍ତା କୋଣାର୍କ ସିମେଣ୍ଟ କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଯଥା ସରକାରୀ ଅନୁଗ୍ରହ ଦର୍ଶାଇ ଅପରାଧିକ ଅସଦାଚରଣ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 2,05,300/- ଟଙ୍କା ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତି ହୋଇଛି ଏବଂ ସରକାରଙ୍କୁ ସମାନ

ପରିମାଣର କ୍ଷତି ହୋଇଛି । ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ଯଦି ତାଙ୍କ ଆଚରଣରେ ଯତ୍ନଶୀଳ ହୋଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଉକ୍ତ ପରିମାଣର କ୍ଷତି ସଞ୍ଚୟ କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ସିମେଣ୍ଟ ବସ୍ତା କ୍ରୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ ନକରି ଏବଂ ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସହ ଅଧିକ ବୁଝାମଣା ନକରି ବିଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଣ ଆଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ, ଯାହା ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ମୂଲ୍ୟଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ କ୍ରୟ ପାଇଁ କୌଣସି ଅନୁମତି ନେଇନାହାନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀ ଅଗ୍ରଣୀ ସିମେଣ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ତଥା ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ କମ୍ ଦରରେ କୋଣାର୍କ ସିମେଣ୍ଟ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଦରସୂଚୀ ଆହ୍ୱାନ କରିନଥିଲେ ।

3. ଏହାର ବିପରୀତରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ, ଆବେଦନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ, ଉପରୋକ୍ତ ଅବଧି ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀ ବି.ଡ଼ି.ଓ., ବରଗାଁ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ର ଡି.ଆର୍.ଡି.ଏ. 16.06.2010 ତାରିଖର ଚିଠି ଜରିଆରେ ସମସ୍ତ ବି.ଡ଼ି.ଓ.ମାନଙ୍କୁ ସିମେଣ୍ଟ ଯୋଗାଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇଥିଲା ଏବଂ 2010-11 ବର୍ଷର ରାଜିନାମାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ତିନୋଟି ଯୋଗାଣକାରୀ/ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଯଥା, ଓ.ସି.ଏଲ୍. ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍, ଏ.ସି.ସି. ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅଲଟ୍ରାଟେକ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଙ୍କ ଠାରୁ ସହମତ ଅବଧି ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟରେ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ

ସତ୍ତ୍ୱେ ପରିବହନ ଶୁଳ୍କ, ସମସ୍ତ ଟିକସ ଏବଂ ଶୁଳ୍କ, ବୋଝେଇ କରିବା ଏବଂ ବୋଝ ଉତାରିବା ଶୁଳ୍କ ସମେତ ବ୍ଲକ୍ ପଏଣ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟେ ବ୍ୟାଗ୍ ପିଛା 249/- ଟଙ୍କା ଯଥା ଗୋଟେ ଏମ୍.ଟି. ପିଛା 4980/- ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନର ଅନୁଲଗ୍ନକ-2 ଅଧୀନରେ ତା16.06.2010ରିଖର ଚିଠି ଆବେଦନକାରୀ 2010-11 ବର୍ଷର ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରହ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ ପାଇଁ ଇଣ୍ଡେଣ୍ଟ ରଖିଥିଲେ । ଯେହେତୁ ସିମେଣ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ସିମେଣ୍ଟ ଯୋଗାଣରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀ, ମେସର୍ସ ବାବା ଧରସୁ ଟ୍ରେଡର୍ସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିମେଣ୍ଟ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଟିକସ, ପରିବହନ ଶୁଳ୍କ, ଲୋଡିଂ ଏବଂ ଅନଲୋଡିଂ ଏବଂ ଷ୍ଟାକିଂ ଶୁଳ୍କ ସମେତ ବସ୍ତା ପିଛା 248/- ଟଙ୍କା ଦରରେ ସିମେଣ୍ଟ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ଦାଖଲ କରିବା ଉପରେ ସରକାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରି ଉପରୋକ୍ତ ନାମିତ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଆଦେଶ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଏପରି ଫରମାସ ସ୍ଥାପନ କରିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ସଂଲଗ୍ନକ-2 ଅଧୀନରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁରୂପ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଆବେଦନକାରୀ ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମେତ ବସ୍ତା ପିଛା 248/-ଟଙ୍କା ହାରରେ ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟବସାୟଙ୍କ ଠାରୁ ଓସିଏଲ୍ ଛାପର 10,000 ବସ୍ତା ସିମେଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ 31.05.2010 ରୁ 30.05.2011 ଅବଧି ପାଇଁ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ର ସମସ୍ତ ବ୍ଲକ/ଡି.ଆର୍.ଡ଼ି.ଏ.କୁ ସିମେଣ୍ଟ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ହାର ବ୍ୟାଗ୍ ପିଛା ସମସ୍ତ

ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଟିକସ ସହିତ 249/- ଟଙ୍କା ଥିଲା । ତଥାପି, ପୁନଶ୍ଚ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଏକ ଖରାପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ସଂଖ୍ୟା 44/2012ର ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଏଫ୍ଆଇଆର୍ 30.06.2012ରେ ରାଜ୍ୟ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆବେଦନରେ ପୁନଶ୍ଚ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ, ସରକାର 13.11.2023ରେ ବିନା ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ପି.ସି.ଅଧିନିୟମ, 1988ର ଧାରା 19 ଅଧୀନରେ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 14.12.2013ରେ, ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ଆଇନର ଧାରା 120-B ସହିତ ପଢା ଯାଉଥିବା ପି.ସି.ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13(2) ସହିତ ପଢା ଯାଉଥିବା 13(1)(d) ପାଇଁ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ପୋଲିସ ଯନ୍ତ୍ରବତ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏକ ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ କଲେ । ଏହା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଯେ, ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ କୌଣସି ପ୍ରାଥମିକ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

HIGH COURT ORISSA

4. କୌଣସି ଆଇନଗତ ଆଧାର ବିନା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ କରିବାର ଉପରୋକ୍ତ ବେଆଇନ ଆଚରଣରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଆବେଦନକାରୀ ସିଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 239 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞ ବିଶେଷ ବିଚାରପତି, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ସମ୍ମୁଖରେ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆବେଦନ ଆଗତ କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ବିଶେଷ ବିଚାରପତି, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିନା ଦ୍ୱିଧାରେ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଏବଂ ମନମୁଖୀ ଢଙ୍ଗରେ ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ତାରିଖ 17.11.2020 ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି

ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ସହିତ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସଂଲଗ୍ନକ-3 ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଛି ।

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ପୀତାମ୍ବର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ସଂଗ୍ରାମ ଦାସ, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗର ବିଜ୍ଞ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଥିଲେ । ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସହିତ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତରେ ରଖାଯାଇଥିବା ମାମଲାର ନଥିଭୁକ୍ତ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାରବାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ପଢିଲୁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା, ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରାରମ୍ଭରେ କହିଥିଲେ ଯେ, ନିମ୍ନରେ OCL ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା CFSD: AA/1/30 ତାରିଖ 10.11.2011କୁ ବିଚାରକୁ ନେବାରେ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶୋଚନୀୟ ଭାବରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଉକ୍ତ ଚିଠିଟି ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣର ଆରକ୍ଷୀ, ରାଉରକେଲାଙ୍କ ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 1227/Vig.(RKL) ତା03.11.2011ରିଖର ଉତ୍ତର ଅଟେ । ଓ.ସି.ଏଲ୍.ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛି ଯେ, ମେସର୍ସ ବାବା ଧରସୁ ଟ୍ରେଡର୍ସ କୋଣାର୍କ ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟଲାଣ୍ଡ/ସ୍ଲାଗ୍/ପି.ଏସ୍. ସିମେଣ୍ଟ (ଓ.ସି.ଏଲ୍. ଛାପ)କୁ ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ବିକ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକୃତ ଅଟେ । ଏହି ମାମଲାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଓସିଏଲ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ର ଉପରୋକ୍ତ ଉତ୍ତର ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହି ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ, ମେସର୍ସ୍ ବାବା ଧରସୁ

ଟ୍ରେଡର୍ସ କୋଣାର୍କର ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟଲାଣ୍ଡ/ସ୍ଲାଗ୍/ପିଏସ୍ ସିମେଣ୍ଟ (ଓସିଏଲ୍ ଛାପ) ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ଅଧିକୃତ ହେବେ ।

6. ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ, ଅନୁଲଗ୍ନକ-5 ଅଧୀନରେ ତା05.12.2011ରିଖର ଚିଠିରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ଏଜେନ୍ସି, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ସିମେଣ୍ଟ ଯୋଗାଣରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ, ଯଦି ବି.ଡ଼ି.ଓମାନେ ଡି.ଆର୍.ଡ଼ି.ଏଙ୍କର ଅନୁମୋଦିତ ହାରରେ ବ୍ୟବସାୟଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମୋଦିତ ମାର୍କାର ସିମେଣ୍ଟ କିଣନ୍ତି, ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବି.ଡ଼ି.ଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଅନୁମୋଦିତ ବ୍ୟବସାୟଙ୍କ ଠାରୁ 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ବସ୍ତା ପିଛା 248/- ଟଙ୍କା ହାରରେ କ୍ରୟ କରାଯାଇଛି, ଅର୍ଥାତ୍ 50 କିଲୋଗ୍ରାମର ବସ୍ତା ପିଛା 249/- ଟଙ୍କା ଅନୁମୋଦିତ ମୂଲ୍ୟଠାରୁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଜିଲ୍ଲା ଟେଣ୍ଡର ସମିତିର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ବି.ଡ଼ି.ଓଙ୍କର ଏପରି ଆଚରଣ ତାଙ୍କ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ଡି.ଆର୍.ଡ଼ି.ଏର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସହିତ ଐକ୍ୟ ଥିଲା ।

7. ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଡି.ଆର୍.ଡି.ଏ., ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା15.11.2012ରିଖରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 6387/ଡି.ଆର୍.ଏ. କୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଭାବରେ ଅଣଦେଖା କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଚିଠିରେ 04.10.2012

ତାରିଖର ଚିଠିର ଉତ୍ତରରେ ଇନ୍ସପେକ୍ଟର, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଅଛି ଯେ, ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କ୍ରୟ ସମିତି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ହିସାବ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ନିୟମ, 2002ର ନିୟମ 68 (2) (a)ର ଅନୁପାଳନ କରି ସିମେଣ୍ଟର ଦର ଏବଂ ବ୍ରାଣ୍ଡକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ଲକ୍ ରେ ଚାଲୁଥିବା ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟର ସହଜ ଏବଂ ସମୟୋଚିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବି.ଡ଼ି.ଓ ମାନଙ୍କୁ ଏହା ଜଣାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଡି.ଆର୍.ଡ଼ି.ଏ. ମଧ୍ୟ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛି ଯେ, ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମେତ ବ୍ଲକ ପ୍ରଶାସନ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ହିସାବ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିୟମ, 2002ର ପରିସରଭୁକ୍ତ । ଏହି ମାମଲାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ନିୟମ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିନାହାଁନ୍ତି ।

8. ତାଙ୍କ ତର୍କ ସମୟରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ***(2008) 10 SCC 394***ରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା ମାମଲାରେ ***ଯୋଗେଶ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟର*** ରାୟ ଉପରେ ଦୃଢ ଆସ୍ଥା ରଖିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

> "16. ଏହା ଅତି ସାଧାରଣ ଯେ, "ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆଧାର ନାହିଁ" ଧାରାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ଏକ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ତରଫରୁ ନ୍ୟାୟିକ ମାନସିକତାର ପ୍ରୟୋଗକୁ ସ୍ୱୀକାର କରେ । ତେବେ, ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ସୀମିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ପାଇଁ ତଥ୍ୟକୁ ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ବିବେଚନା କରିବାର କ୍ଷମତା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି । *ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରୟୋଗର ନିୟମ ସ୍ଥିର କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ନୁହେଁ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ, ଯଦି, ଦୁଇଟି ମତ ସମାନ ଭାବେ ସମ୍ଭବ ହୁଏ ଏବଂ ବିଚାରପତି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣ କେବଳ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯାହା ଗୁରୁତର ସନ୍ଦେହ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ, ତେବେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ରହିବେ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ବିଚାର ଦଣ୍ଡବିଧାନରେ ଶେଷ ହେବ କିମ୍ବା ନୁହେଁ ସେ ଦେଖିବେ ନାହିଁ । ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ବ୍ୟାପକ ପରୀକ୍ଷା ଏହାଯେ ନଥିଭୁକ୍ତ ଥିବା ସାରବାନ ଯଦି ଖଣ୍ଡନ ନକରାଯାଏ, ତାହାଲେ ଏକ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସମ୍ଭବ କରେ କି ।*"

୨. ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଉଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତି କରିବାରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଅଛି । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ତା24.09.2018ରିଖର ସ୍ମାରକପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 27765/ଜେନ ମାଧ୍ୟମରେ ଜିଏ ଓ ପିଜି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଏକ ବିସ୍ତୃତ ତଦନ୍ତ କରିବା ପରେ ଏବଂ ସାକ୍ଷ୍ୟ ରେକର୍ଡ କରିବା ପରେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ଏବଂ ତା18.06.2021ରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ।

10. ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ, ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଦ୍ୱାରା ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦୋଷାରୋପ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାରେ ଦୋଷାରୋପ ଏକାପରି ଅଟେ । ସେ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରମାଣର ମାନକ ହେଉଛି ସମ୍ଭାବନାର ପ୍ରାବଲ୍ୟ । ଏହାର ବିପରୀତରେ ସମସ୍ତ ଅପରାଧିକ ମାମଲାରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରମାଣର ମାନକ "ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ" । ଉକ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ବିଭାଗୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦୋଷାରୋପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରମାଣର ମାନକ ସମ୍ଭାବନାର ପ୍ରାବଲ୍ୟ ଅଟେ, ଯାହା ବହୁତ କମ୍ ମାନକ ଅଟେ, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସେହି ଅଭିଯୋଗ ଧରି ରଖିବ କିମ୍ବା ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ପ୍ରମାଣିତ ହେବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ, ଯାହା ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଏକ ଉଚ୍ଚତର ସ୍ତର ଅଟେ ।

11. ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ସମସ୍ତ ଦୋଷାରୋପରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଆପରାଧିକ ଅଭିଯୋଜନ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଏକାଭଳି ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେ

ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଇନ ଆଉ ଅନିର୍ଣ୍ଣିତ ବସ୍ତୁ ହୋଇ ନାହିଁ । ***ଆଶୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ତିୱାରୀ ବନାମ ସି.ବି.ଆଇ. (2020) 9 SCC 636*** ରେ, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଐତିହାସିକ ରାୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ରାୟରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନୁପାତ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରୟୋଗ କରେ । ଏହି ସମୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଆଶୁ ସୁନ୍ଦରନାଥ ତିୱାରୀଙ୍କ ମାମଲାରେ ରାୟର କିଛି ଅନୁଚ୍ଛେଦକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଜଡ଼ିତ ବିବାଦର ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅନୁଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି:

> "12. *ବିଭିନ୍ନ ରାୟଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 38ରେ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାତକୁ ନିମ୍ନମତେ ବାହାର କରିଥିଲେ:(ରାଧେଶ୍ୟମ କେଜ୍ରିୱାଲ ମାମଲା (ରାଧେଶ୍ୟମ କେଜ୍ରିୱାଲ ବନାମ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ବି. ରାଜ୍ୟ (2011) 3 SCC 581:(2011) 2 SCC (Cri) 721, SCC P 598)*
>
> *"38. ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକରୁ ଯେଉଁ ଅନୁପାତକୁ ବାହାର କରାଯାଇପାରିବ, ତାହାକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ନିମ୍ନମତେ କୁହାଯାଇପାରିବ:*
>
> (i) *ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଆପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇପାରିବ;*
>
> (ii) *ଆପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ;*
>
> (iii) *ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରକୃତିରେ ପରସ୍ପର ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନ ।*

(iv) *ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଭିଯୋଜନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମିଳିଥିବା ରାୟ ଆପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ ।*

(v) *ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଦ୍ଵାରା ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20(2) କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 300ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନୁହେଁ;*

(vi) *ସମାନ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପାଇଁ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନିଷ୍କର୍ଷର ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଯଦି ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ବୈଷୟିକ ଆଧାରରେ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ନୁହେଁ, ତେବେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରହିପାରେ; ଏବଂ*

(vii) ***ତେବେ, ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଯେଉଁଠାରେ ଅଭିଯୋଗଟି ଆଦୌ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବିବେଚିତ ହୁଅନ୍ତି, ସେଠାରେ ସମାନ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆପରାଧିକ ମାମଲା ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ନୀତି ହେଉଛି ଆପରାଧିକ ମାମଲାରେ ପ୍ରମାଣର ଉଚ୍ଚ ମାନକ ଅଛି ।"***

13. *ଶେଷରେ ଏହା ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲା :(ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲ ମାମଲା (ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲ ବନାମ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ବି. ରାଜ୍ୟ (2011) 3 SCC 581 :(2011) 2 SCC (Cri) 721) SCC p.598, ପାରା-39)*

"39. ତେଣୁ, ଆମ ମତରେ, ନ୍ୟାୟନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଭିଯୋଗ ତଥା ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାନ କି ନୁହେଁ ଏବଂ ନ୍ୟାୟନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ କି ନାହିଁ ତାହା ନ୍ୟାୟନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାର ମାପକାଠି ହେବ । ଯଦି ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ଉଲ୍ଲଂଘନ

> *ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଚାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅପବ୍ୟବହାର ହେବ ।"*

12. ଏହି ପ୍ରକାରରେ, ***ଡ.ମୀନକେତନ ପାଣି ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ (ସି.ଆର୍.ଏଲ୍.ଏମ୍.ସି ସଂଖ୍ୟା 3407/ 2010)***ର ମାମଲା ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତା20.05.2022ରିଖର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଉଲ୍ଲେଖ କରିକି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଲେ ଯେ, ***ଡ.ମୀନକେତନ ପାଣି*** (ଉପରୋକ୍ତ)ର ରାୟରେ ***ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲ ବନାମ ପଶ୍ଚିମ ବାଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ*** ଏବଂ ***ଆଶୁ ସୁରେଂଦ୍ରନାଥ ତିୱାରୀ ବନାମ ଉପ ଆରକ୍ଷୀ, ଇଓଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ, ସିବିଆଇ (ଉପରୋକ୍ତ)***ରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରେ ରଖିକି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଛି । **ଡ.ମିନାକେତନ ପାଣିଙ୍କ ମାମଲାରେ** ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ଦ୍ଵାରା ସମାନ ଅଭିଯୋଗରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଆପରାଧିକ ମାମଲାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାର ପରିଣାମ ହେବ କାରଣ ଏହା ଏକ ଉଚ୍ଚମାନର ପ୍ରମାଣର ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

ଡ.ମୀନକେତନ ପାଣୀଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ରାୟର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-22 ଏବଂ 26 ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଲାଭଦାୟକ ହେବ:

> *"22. ତା'ପରେ ଆମ ପାଖରେ ଅନ୍ୟ ତିନି ଜଣିୟା - ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ରାୟ ଅଛି, ଯାହା* ***ଆଶୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥରେ ତିୱାରୀ ବନାମ ଉପ ଅଧିକ୍ଷକ ଆରକ୍ଷୀ, ଇଓଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ, ସିବିଆଇ*** *(ଉପରୋକ୍ତ) ରେ ଅଧିକ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଅଟେ, ଯାହା* ***ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲ ବନାମ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ*** *(ଉପରୋକ୍ତ) କୁ ଅନୁସରଣ କରେ କିନ୍ତୁ* ***ରାଜ୍ୟ (ଏନସିଟି ଅଫ୍ ଦିଲ୍ଲୀ)***

__ବନାମ ଅଜୟ କୁମାର ତ୍ୟାଗୀଙ୍କୁ__ (ଉପରୋକ୍ତ) ଧ୍ୟାନ ଦିଏ ନାହିଁ । ତେବେ ଏହା __ପି. ଏସ୍. ରାଜ୍ୟ__ (ଉପରୋକ୍ତ) ଉପରେ ସ୍ମରଣ ଦେଇଥାଏ । __ଆଶୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ତିୱାରୀ ବନାମ ଉପ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକ, ଇଓଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ, ସିବିଆଇ__ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଯେଉଁ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ତାହା ହେଉଛି ଯେ, ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ସମାନ ଅଭିଯୋଗରେ ଆପରାଧିକ ମାମଲା ରଦ୍ଦ ହେବାର ପରିଣାମ ହୋଇପାରେ, କାରଣ ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ମାନଦଣ୍ଡ ଉଚ୍ଚମାନର ପାଇଁ ହକଦାର । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, ଯଦି ନିମ୍ନମାନର ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନହୁଏ, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଏକ ଆପରାଧିକ ମାମଲାରେ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ମାନଦଣ୍ଡ ଆଧାରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏହି ମାମଲା __ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲ ବନାମ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ__ (ଉପରୋକ୍ତ)ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩୪ର ଖଣ୍ଡ (vii) ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା ।

26. ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ କାରଣ ପାଇଁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯେଉଁଠାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଆପରାଧିକ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ସମାନ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ସମ୍ମାନଜନକ ଭାବରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ନ୍ୟାୟାଳୟ __ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲ ବନାମ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ (ଉପରୋକ୍ତ) ଏବଂ ଆଶୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ତିୱାରୀ ବନାମ ଉପ ଅଧିକ୍ଷକ ଆରକ୍ଷୀ, ଇଓଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ, ସିବିଆଇ__ (ଉପରୋକ୍ତ)ରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଜି.ଆର୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 1057/2007ରେ ଉପ-ଖଣ୍ଡ ନ୍ୟାୟୀକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ (S), କଟକ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ 15 ଜାନୁଆରୀ, 2009ର ବିବାଦୀୟ ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରିଛନ୍ତି ।"

13. ଶେଷରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ କରିବା ସହିତ ବିଚାର ସମାପ୍ତ କରିବାରେ ଅତ୍ୟଧିକ

ବିଳମ୍ବ ହେଉଛି । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ଅଭିଯୋଗ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ଏପରି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରହିଅଛି । ସେ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଯଦିଓ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. 2012 ମସିହାର ଅଟେ, ତଥାପି, ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ କୌଣସି ସାରବାନ ଦସ୍ତାବିଜ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ଉପରୋକ୍ତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଳମ୍ବ ହେବାର ଉପରୋକ୍ତ ଦିଗକୁ ବିଚାର କରିବାରେ ଶୋଚନୀୟ ଭାବରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଆହୁରି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆପରାଧିକ ମାମଲାରୁ ମୁକ୍ତ ନକରି ସେ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ***ସନ୍ତୋଷ ଦେ ବନାମ ଅର୍ଚନା ଗୁହା, 1994 Supp (3) SCC 735*** ମାମଲାର ରାୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-13, ଯାହା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଟେ, ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି :

> *"ଆମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନାହୁଁ ଯେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ କୌଣସି ବୈଧ ଆଧାର ଅଛି । ମାମଲାର ସବୁଠାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତି ହେଉଛି ବିଚାର ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ । ଏହି ମାମଲା 15.07.1974ରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେବଳ 13.04.1983 ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ଆଠ ବର୍ଷ ପରେ ଦୋଷାରୋପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ ଏହି ବିଳମ୍ବର କାରଣ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସ୍ଥିତିରେ ନାହାଁନ୍ତି । ଆବେଦନ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଆଦେଶେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ବିଳମ୍ବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅଭିଯୋଜନର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କାରଣରୁ ହୋଇଛି । ଏହା*

HIGH COURT ORISSA

ଏକ ମାମଲା ନୁହେଁ ଯାହାକୁ "ପ୍ରଣାଳୀଗତ ଡେରି" କୁହାଯାଏ- ଯେପରି ଅବଦୁଲ ରେହମାନ୍ ଅନ୍ତୁଲେ ((1992) 1 SCC 225 : 1992 SCC (Cri) 93)ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି :ଆମ ମତରେ, ବିଚାର ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ଏହି ଆଠ ବର୍ଷର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ବିଳମ୍ବ, ଅଭିଯୁକ୍ତର ତ୍ୱରିତ ବିଚାରର ଅଧିକାରକୁ ନିଜେ ଲଙ୍ଘନ କରେ । ଅପରପକ୍ଷେ କୌଣସି ତଥ୍ୟର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ ଯେ, ଆଠ ବର୍ଷର ଏହି ବିଳମ୍ବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଏବଂ ବିଶେଷ ଭାବେ ଅଭିଯୋଜନର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କାରଣରୁ ହୋଇଛି । ଥରେ ଏପରି ହେବା ପରେ ଏହି ଆବେଦନରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।"

14. ଶେଷରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ଆପରାଧିକ ମାମଲାର ବିଚାରାଧୀନତା ହେତୁ, ଯଦିଓ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତିରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି, ଆବେଦନକାରୀ, ଯିଏ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଅବସର ନେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି, କୌଣସି ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବା ତଥା ଅନ୍ୟ ସେବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପଦବୀ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅନ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବେ । ତେଣୁ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଆପରାଧିକ ମାମଲାର ଦୀର୍ଘ ବିଚାରଧୀନତା ଯାହା ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସମାପ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ, ଯଦି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ, ଏପରି ଆପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରଖିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଗୁରୁତର ଅନ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର କାରଣ ହେବ ଏବଂ ଏହା କେବଳ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଇନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅପବ୍ୟବହାର ହେବ ।

HIGH COURT ORISSA

15. ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗର ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା, ଶ୍ରୀ ସଂଗ୍ରାମ ଦାସ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 239 ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିନାହାଁନ୍ତି । ତେଣୁ, ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ସେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ସଂଶୋଧନ ଆବେଦନ ଯୋଗ୍ୟତାବିହୀନ ଏବଂ ଏହାକୁ ଫିଙ୍ଗିବା ଉଚିତ ।

16. ତାଙ୍କ ତର୍କ ସମୟରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଦାସ, ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟର ବର୍ତ୍ତମାନର ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅବଧାରଣ ପାଇଁ ପାଞ୍ଚଟି ପ୍ରସଙ୍ଗ ପଡୁଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା;

i) ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ଯିଏ ନିଜେ ସୂଚନାଦାତା/ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଅଟନ୍ତି ଏହି ମାମଲାରେ ତଦନ୍ତ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷମୁକ୍ତି ହେବାର ଅଧିକାର ରହିଛି କି?

ii) ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଦେଶର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନର ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାରର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରାଯାଇ ପାରିବ କିମ୍ବା ବିଚାର ସମୟରେ ଉଠା ଯିବା ଉଚିତ କି ?

iii) ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତିରକ୍ଷା/ଆଳ ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ କି ?

iv) ମାମଲାକୁ ପୁନଃ-ଆଗତ କରିବା ପାଇଁ ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 397 ଅଧୀନରେ ଦୋଷାରୋପ ଗଠନ କରିବାର ଏକ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ କି ?

v) ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ସାରବାନ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଅପରାଧ ସହିତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସଂଯୋଗ କରେ କି ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଗୁରୁତର ଅବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରକାଶ କରେ କି ?

17. ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ଯେ, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାମଲାର ବାସ୍ତବ ଦିଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯାହା ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଟିପ୍ପଣୀରୁ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଅଟେ । ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ମୂଳତଃ ଏହି ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଜଡ଼ିତ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସମ୍ବୋଧିତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ତର୍କ ଅନୁକ୍ରମେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ପ୍ରଥମେ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଆବେଦନ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଆଇନଗତ ନୀତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ବୋଧିତ କରିଥିଲେ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ, ସେ 10ଟି ନୀତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ଦୋଷମୁକ୍ତି ଚାହୁଁଥିବା ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ । ସେ ***ପି.ବୀଜୟାନ୍ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ (2010) 2 SCC*** 394ର ରାୟ ବିଷୟରେ ମଧ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଦୃଢ଼ ସନ୍ଦେହକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ସାରବାନ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଅଭିଯୋଗ ଆଣିବା ଏବଂ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ମନା କରିବାର ଭିତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ।

18. ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା, ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ***ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ -ବନାମ- ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍କର (1995) 4 SCC 181***ରେ ବିବୃତ କରିଥିବା ମାମଲାର ମଧ ଉଲ୍ଲେଖ

HIGH COURT ORISSA

କରନ୍ତି - ଏବଂ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତର ଆଳ ସେହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଦେଖିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସିଆରପିସିର ଧାରା 227 ଅଧୀନରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି । ପରିଶେଷରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ***ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଦେବେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପାଢ଼ୀ ମାମଲାରେ (2005) 1 SCC 568***ରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା ରାୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । ***ଦେବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପାଢ଼ୀ (ଉପରୋକ୍ତ)***ରେ ଐତିହାସିକ ରାୟର ଉଲ୍ଲେଖ କରି ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି ଯେ, ସିଆରପିସିର ଧାରା 227ରେ ବ୍ୟବହୃତ "ମାମଲାର ନଥି" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ନିୟମାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ଭାବରେ ବୁଝିବାକୁ ହେବ, ଯଦି କୌଣସି ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ । ଏହି ସଂହିତା ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦୋଷାରୋପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ଦସ୍ତାବିଜ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ । ଦୋଷାରୋପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ସାରବାନ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବ ।

19. ତାଙ୍କ ତର୍କ ଅନୁକ୍ରମରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଆଇନରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନାହିଁ ଯେ, ସୂଚନାଦାତା ତଦନ୍ତକାରୀ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ କେବଳ ଏହିପରି ଆଧାରରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବାର ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଉକ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ସେ (2020) 10 SCC 120ରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା ***ମୁକେଶ ସିଂ ବନାମ-ରାଜ୍ୟ (ଦିଲ୍ଲୀ) ର*** ରାୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । 2ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ମଞ୍ଜୁରି ଆଦେଶ ବିଚାରର ଆରମ୍ଭରେ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରାଯାଇପାରିବ ।

HIGH COURT ORISSA

କିନ୍ତୁ ମଞ୍ଜୁରି ଆଦେଶ ପ୍ରାରମ୍ଭ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରଶ୍ନ କେବଳ ବିଚାର ସମୟରେ ଉଠାଇବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ସେ ***ପ୍ରକାଶ ସିଂ ବାଦଲ- ବନାମ -ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ*** ମାମଲା **(2007) 1 SCC 1 (ପାରା-48)** ରେ ବିବୃତ କରିଛନ୍ତି ।

20. 3ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉତ୍ତରରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା/ଆଳକୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଯାହା ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର -ବନାମ- ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍କର (ଉପରୋକ୍ତ)*** ମାମଲାରେ କହିଛନ୍ତି । 4ର୍ଥ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉତ୍ତରରେ, ସେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ***ଏସିଆନ୍ ରିସର୍ଫେସିଂ ରୋଡ୍ ଏଜେନ୍ସି (ପ୍ରି) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବନାମ ସିବିଆଇରେ (2018)16 SCC 299***ରେ ବିବୃତ କରାଯାଇଥିବା ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ଦୋଷାରୋପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କେବଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଏକ ପେଟେଣ୍ଟ ତ୍ରୁଟିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ କେବଳ ବିରଳତମ ମାମଲାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ ।

21. ଶେଷରେ, 5ମ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉତ୍ତରରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ, ନଥିଭୁକ୍ତ ଥିବା ସାରବାନ ଯାହା ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଅଛି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଅପରାଧ ସହିତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସଂଯୋଗ କରିବା ପ୍ରକାଶ କରେ । ଉକ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ସେ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ହିସାବ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିୟମ, 2002ର ନିୟମ 268(2)(a)କୁ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର

କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଅଧିଗ୍ରହଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ବିଷୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାକୁ ଟେଣ୍ଡର କ୍ରୟ ସମିତି ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ବି.ଡ଼ି.ଓ. ଏହିପରି କ୍ରୟ ସମିତିର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ।

22. ସେ ଆହୁରି ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, କ୍ରୟ ସମିତି/ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାର କ୍ଷମତା ବି.ଡ଼ି.ଓ.ଙ୍କ ପାଖରେ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ବି.ଡ଼ି.ଓ.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 2,00,000/- ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ କୌଣସି କ୍ରୟ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ହିସାବ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିୟମ 268(2)(c) ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ଆବଶ୍ୟକ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ସେ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ କ୍ରୟ ସମିତି/କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ମେସର୍ସ ବାବା ଧରସୁ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କଠାରୁ 10,000 ବସ୍ତା କୋଣାର୍କ ସିମେଣ୍ଟ କିଣିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ନାମିତ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କଠାରୁ 10,000 ବସ୍ତା କୋଣାର୍କ ସିମେଣ୍ଟ କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ସେ ଏହି ମାମଲାରେ ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କଠାରୁ ସିମେଣ୍ଟ ସଂଗ୍ରହ/କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ କଡ଼ାକଡ଼ି ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ମାମଲାର ବାସ୍ତବ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରି ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. କାହାଣୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ।

23. ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନୁପାତ ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ସେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କଠାରୁ 10,000 ବସ୍ତା ସିମେଣ୍ଟ କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ସରକାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିନାହାଁନ୍ତି, ଯାହା ଏଫ୍‌ଆଇଆର୍ ରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୟାସ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଥିଲା ଯେ, ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଏପରି ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ଅଭିଯୋଗ ଆଣିଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପରାଧିକ ମାମଲା ଉପରେ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

24. ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ପ୍ରମାଣର ସ୍ୱଭାବ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ, ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଗୁରୁତର ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ କରେ ଏବଂ ତାହା ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଅଟେ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସାରବାନର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦାୟକ ମୂଲ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ବିଚାରର ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମାମଲାର ସପକ୍ଷ ଏବଂ ବିପକ୍ଷ ବିଷୟରେ ଏକ ଗତିଶୀଳ ତଦନ୍ତର ଅନୁମତି ଦିଏ ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା

ଦୋଷମୁକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆଚରଣକୁ ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ।

25. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗର ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ନଥିଭୁକ୍ତ ତଥା ସାରବାନର ଯତ୍ନ ସହକାରେ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମତଃ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମାଇବାରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଗ ସମାନ ସର୍ବସମ ଏବଂ ଏକାଭଳି, ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ତଥା ଆଶୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ତିୱାରୀ (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ଅନୁସରଣ କରି ଆବେଦନକାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ସଂଶୋଧନ ଆବେଦନରେ ସଫଳ ହେବେ । ଏହା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଆଧାର କିମ୍ବା ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଉତ୍ତର ଯାଞ୍ଚ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 239 ଅଧୀନରେ ଦୋଷାରୋପ କରିବା ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପରିସର ଏବଂ ପରିଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଥା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଆଇନର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ସମାଧାନ ହୋଇଛି । ତେଣୁ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ପାଇଁ ଏଭଳି ସ୍ଥିରୀକୃତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଏଠାରେ ଦୋହରାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

26. ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ 24.09.2018 ତାରିଖର ଅଭିଯୋଗ ସ୍ମାରକପତ୍ର ଏବଂ ଏହା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଅଭିଯୋଗର ଧାରା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗର ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତା ଏହାର ଏକ ନକଲ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ ଥିବା ଏହିପରି ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ, ଅନୁଲଗ୍ନକ-1 ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :

<u>ଦୋଷାରୋପର ସରଞ୍ଜାମ</u>

ଶ୍ରୀ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ, ଓଏଏସ(ଏସ୍), ପୂର୍ବତନ ବି.ଡ଼ି.ଓ., ବରଗାଁ ବ୍ଲକ, ଜିଲ୍ଲା: ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ନିମ୍ନ ଅନିୟମିତତା କରିଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ, ଓଏଏସ୍ (ଏସ୍), କୁଳ ସଚିବ, ଖଲିକୋଟ କ୍ଲଷ୍ଟର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ବ୍ରହ୍ମପୁର, 09.03.2009 ରୁ 27.06.2011 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବି.ଡ଼ି.ଓ. ଭାବରେ, ବରଗାଁ ବ୍ଲକ, ଜିଲ୍ଲା- ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ରେ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସମୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ବଜାର ମୂଲ୍ୟଠାରୁ ଅଧିକ ଦରରେ 10,000 ବସ୍ତା କୋଣାର୍କ ସିମେଣ୍ଟ କ୍ରୟ କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଜବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ର ବାବା ଧରସୁ ବ୍ୟବସାୟର ମାଲିକ ଶ୍ରୀ କୁନ୍ଦନ କୁମାର ଅଗ୍ରୱାଲାଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ ସରକାରୀ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖାଇ ମନ୍ଦ ଆଚରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କୁ 2,05,300/- ଟଙ୍କାର ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥିଲା ।

ଶ୍ରୀ ଦାସ ଉପରୋକ୍ତ ପରିମାଣର କୋଣାର୍କ ଛାପ ସିମେଣ୍ଟ 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ବସ୍ତା ପିଛା 248 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ କୁନ୍ଦନ କୁମାର ଅଗ୍ରୱାଲ, ପ୍ରୋପ. ବାବା ଧରସୁ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କଠାରୁ କିଣିଥିଲେ, ଯଦିଓ ପିଡି, ଡି.ଆର୍.ଡ଼ି.ଏ.ର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଏବଂ ସିମେଣ୍ଟ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ବ୍ଲକ୍ ରେ ଯଥାକ୍ରମେ 14128,19475 ଏବଂ 20061 ବସ୍ତା ସିମେଣ୍ଟ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ।

ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ନିୟମ, 1959ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗ ଧାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି:-

1. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଚ୍ଚୋଟତା ବଜାୟ ରଖିବାରେ ବିଫଳ

2. ଅତ୍ୟଧିକ ମନ୍ଦ ଆଚରଣ

3. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ।

27. ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଜିଏ ଆଣ୍ଡ ପିଜି ବିଭାଗର ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 18.06.2021ରେ ପାରିତ ଆଦେଶର ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଜିଏ ଏବଂ ପିଜି ସ୍ମାରକ ସଂଖ୍ୟା 24.09.2018 ମାଧ୍ୟମରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-5 ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି:

> "5. ବର୍ତ୍ତମାନ ଶ୍ରୀ ଦାସଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ, ତାଙ୍କ ପ୍ରତିବାଦ ବିବୃତି, ତଦନ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁସନ୍ଧାନର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, କଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ନଥିପତ୍ରରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାରବାନ ଉପରେ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ସରକାର ଶ୍ରୀ ଦାସଙ୍କୁ ଜିଏ ଓ ପିଜି ବିଭାଗର ସ୍ମାରକୀ ସଂଖ୍ୟା 27765/ଜେନ., ତା24.09.2018 ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗରୁ ମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।"

ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଣାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ, ଯାହା ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାର ଦୋଷାରୋପ ସହିତ ପ୍ରାୟ ସମାନ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହିପରି ବିସ୍ତୃତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ତଥ୍ୟ ତଥା ଯୁକ୍ତିକୁ

ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଶେଷରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

28. ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବି.ଡ଼ି.ଓ. ଭାବେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଥିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 10,000 ବସ୍ତା ସିମେଣ୍ଟ କ୍ରୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଅନିୟମିତତା ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହିପରି ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଅନିୟମିତତା ମଧ୍ୟ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଛି । ମାମଲାର ସମସ୍ତ ଦିଗକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଏବଂ ନଥିଭୁକ୍ତରେ ଉପଲବ୍ଧ ସାରବାନକୁ ବିଚାରକୁ ନେବା ପରେ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଉପରୋକ୍ତ ଦୋଷାରୋପ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ଆରୋପପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକାଶିତ ଲେଖାରେ ଥିବା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଏବଂ ଆରୋପପତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସହିତ ପ୍ରାୟ ସମାନ ଅଟେ ।

29. ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ବିଭାଗ ପାଇଁ ପ୍ରମାଣର ମାନକ ଏକ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ ପ୍ରମାଣର ମାନକ ଠାରୁ କମ୍ ପରିମାଣ ଅଟେ ଯାହା ଏକ ଉଚ୍ଚତର ପରିମାଣ ଅଟେ, ଯାହା ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ । ଯେତେବେଳେ ବିଭାଗ ଅନୁଶାସନାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ କମ୍ ପରିମାଣର ପ୍ରମାଣ ସହିତ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛି, ସେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ଅପରାଧିକ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା

କଷ୍ଟକର ହେବ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଶୃଂଖଳାଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ତଦନ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅଭିଯୋଗର ନିବନ୍ଧରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମଗ୍ର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଦିଗକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିବେ । ଯେହେତୁ ସେମାନେ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଦିଗଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ଅନିୟମିତତା ପାଇନଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଏପରି ବିକାଶ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲା ଆକାରରେ ଅପରାଧିକ ମାମଲା ଉପରେ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ।

30. ଆଶୁ ***ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ତିୱାରୀଙ୍କ*** ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ***ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲଙ୍କ*** ମାମଲାର ଉଲ୍ଲେଖ କରି ***ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲଙ୍କ*** ମାମଲାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-38ରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନୁପାତକୁ ପୁନର୍ବାର ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି । ***ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲଙ୍କ*** ମାମଲାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-38ର ଖଣ୍ଡ-7 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ (ଉପରୋକ୍ତ) ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି ଯେ *"ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯଦିଓ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଯେଉଁଠାରେ ଅଭିଯୋଗଟି ଆଦୌ ସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ଧରାଯାଏ, ସମାନ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅପରାଧିକ ମକଦ୍ଦମା ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ନୀତି ହେଉଛି ଅପରାଧିକ ମାମଲାରେ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ମାନଦଣ୍ଡ ଉଚ୍ଚତର ଅଟେ ।"* ପରିଶେଷରେ, ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-39ରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମାନଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ନ୍ୟାୟୀକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ଅଭିଯୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଅଭିଯୋଗ ସମାନ କି ଏବଂ

ନ୍ୟାୟୀକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ଆଧାରିତ କି ? ଅଧିକନ୍ତୁ, ଯଦି ଏହା ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୁଏ ନାହିଁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଚାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅପବ୍ୟବହାର ହେବ ।

31. ଉପରୋକ୍ତ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଆଇନର ନୀତିକୁ ଲାଗୁ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ । ଏହା ପରେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ସେବା ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତଦନ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଏକ ତଦନ୍ତ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କ ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ପୁନଃ, ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ, ଏହି ମାମଲାର ସମସ୍ତ ଦିଗକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଶୃଙ୍ଖଳା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ ହୋଇଛନ୍ତି ଯାହା ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଗ ସହିତ ସମାନ ଅଟେ । ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ, ବିଭାଗ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ଏବଂ ଏହା ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପହଁଚିଛି ।

32. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ବାସ୍ତବ ପୃଷ୍ଠଭୂମିର ଯତ୍ନ ସହକାରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ସହିତ ***ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ ତଥା ଆଶୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ତିୱାରୀଙ୍କ*** ମାମଲାରେ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନକୁ

ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତ ହେଉଛି ଯେ, ଉଭୟ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ତଥା ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଗ ଏକପରି ଏବଂ ସମାନ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସେବା ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିଚାଳିତ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯିବା ପରେ ଏବଂ ଏପରି ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଫଳାଫଳ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବା ପରେ, ଏହା ଆଇନର ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅପବ୍ୟବହାର ହେବ ଯଦି ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ମାମଲା ଆକାରରେ ଆପରାଧିକ ବିଚାର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଏପରି ଏକ ବିରଳତମ ମାମଲା ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଛି ଯାହା ରାଧେଶ୍ୟାମ କେଜ୍ରିୱାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ ରାୟର ପାରା-୩୪ରେ ଭାରତର ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାୟ ଦିଆଯାଇଛି । ତଦନୁସାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମଧ୍ୟ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତ ରହିଛି ଯେ, ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷମୁକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ନଦେଇ ଏକ ଘୋର ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ତଦନୁସାରେ, 17.11.2020 ତାରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ଏତଦ୍ ଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ କରାଯାଉଛି । ପୁନଃ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ସିଆରପିସିର ଧାରା 239 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନାହିଁ ଯାହା ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବଲପୁର ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ପି.ଏସ୍.ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 44 ତାରିଖ 30.06.2012ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ସି.ଟି.ଆର୍. ସଂଖ୍ୟା 26/2014ରୁ ନିର୍ବାହ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛି ।

33. ତଦନୁସାରେ, ସଂଶୋଧନ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉଛି, ତଥାପି, ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

(ଏ. କେ. ମହାପାତ୍ର)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ
ନଭେମ୍ବର 2, 2023/ଆର୍. କେ. ଏସ୍.

HIGH COURT ORISSA

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ସୁଶ୍ରୀ ଲୋପାମୁଦ୍ରା ମହାନ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ